

**ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ
ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ**

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1711/ 2011

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ

.... ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਸ)

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ

... ਜਵਾਬਦੇਹ

ਨਿਰਣਾ

ਰਾਜੇਸ਼ ਬਿੰਦਲ, ਜੱਜ

1. ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 15 ਜਨਵਰੀ, 2010 ਦੇ ਫੈਜ਼ਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 562 ਏਸ ਬੀ 1997 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।
2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹਨ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ 'ਐਕਟ' ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ)।
3. ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ 8 ਜੁਲਾਈ, 1997 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 500/- ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।
4. ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ 26.02.1995 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬੱਸ ਸਟਾਪ, ਫਗਵਾੜਾ ਵਿਖੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰ ਬਲੈਕ ਵਿੱਚ ਵੇਚਣ ਦਾ ਧੰਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ 102/- ਰੁਪਏ (ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸੌ ਦੇ ਰੁਪਏ) ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਰ ਦੀ ਬਜਾਏ 250/- ਰੁਪਏ (ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਸੌ ਪੰਜਾਹ ਰੁਪਏ) ਵਸੂਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਟਰੱਕ ਨੰਬਰ ਐਚ ਆਰ 05 ਏ 4918 ਚਾਵਲਾ ਆਟੋ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਸੂਚਨਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹੋਣ 'ਤੇ ਐਫ ਆਈ ਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ।
5. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਜ਼ਾਦ ਗਵਾਹ ਜਾਂ ਬਲੈਕ ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਦੇ ਕਥਿਤ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ।

6. ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰਾਂ 'ਤੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਿਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।
7. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ।
8. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤਰਲ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਗੈਸ (ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਡਿਸਟ੍ਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਯਮ) ਆਰਡਰ, 1988 ਮਿਤੀ 08.03.1988 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ 'ਆਦੇਸ਼' ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਦੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਜਹਾਜ਼ ਜਾਂ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।
9. ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਦੇ ਅਣ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ ਵਿਭਾਗ, ਜੋ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਤੇਲ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸੇਲਜ਼ ਅਫਸਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, ਆਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਆਪਣੀ ਤਸੱਲੀ ਦੇ ਲਈ ਕਿ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ/ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
10. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਬ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਪੂਰਾ ਕੇਸ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਨਾ ਤਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।
11. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਤਕਨੀਕੀ ਨੁਕਸ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਵਜ੍ਹਾ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਘਾਟ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕਾਲਾਬਾਜ਼ਾਰੀ ਅਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।
12. ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ।

13. ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਕੋ ਇਕ ਤਰਕ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਾਰੇ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਿਲੰਡਰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ' ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਧਾਰਾ 7, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।

"7. ਪ੍ਰਵੇਸ਼, ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ:

(1) ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ ਵਿਭਾਗ, ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਤੇਲ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸੇਲਜ਼ ਅਫਸਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ, ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮੰਤਵ ਨਾਲ, ਆਪਣੀ ਤਸੱਲੀ ਦੇ ਲਈ ਕਿ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ :-

(ਏ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੈਸਲ ਜਾਂ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਰੋਕੇ ਅਤੇ ਖੋਜੇ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ;

(ਬੀ) ਅਜਿਹੀ ਸਹਾਇਤਾ ਜਾਂ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਖੋਜੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੋੜ ਹੋਵੇ;

(ਸੀ) ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਅਜਿਹੇ ਸਟਾਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਲੰਘਣ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿਲੰਡਰਾਂ, ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਦੇ ਵਾਲਵਾਂ, ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਰੈਗੂਲੇਟਰਾਂ, ਵਾਹਨਾਂ, ਵੈਸਲਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਾਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤਰਲ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਗੈਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਟਾਕ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਹਾਇਤਾ ਜਾਂ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਹਟਾਉਣਾ, ਜੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਟਾਕ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ, ਸਿਲੰਡਰਾਂ, ਗੈਸ ਸਿਲੰਡਰਾਂ ਦੇ ਵਾਲਵਾਂ, ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਰੈਗੂਲੇਟਰਾਂ, ਵਾਹਨਾਂ, ਵੈਸਲਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਟਾਕ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਹਟਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤੂ ਐਕਟ, 1955 (1955 ਦਾ 10) ਦੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ....."

14. ਇਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬ-ਇਨਸਪੈਕਟਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

15. ਇਹ ਇੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕੰਮ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹੋਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਧਾਰਨੀ ਸੂਗਰਜ਼ ਐਂਡ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ..... (2019) 5 ਐੱਸ ਸੀ ਸੀ 480 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

16. ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬ - ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਕੋਲ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

17. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। 15 ਜਨਵਰੀ, 2010 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 562 ਐਸ ਬੀ ਆਫ਼ 1997 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ 08.07.1997 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

.....ਜੱਜ

[ਅਭੈ ਐਸ. ਓਕਾ]

.....ਜੱਜ

[ਰਾਜੇਸ਼ ਬਿੰਦਲ]

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ

23.03. 2023.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।